

Пети разред

Наставна јединица: Учешће ученика

Деца имају право на *слободно изражавање мишљења* и на *учешће у одлучивању о стварима које их се непосредно тичу*, право на *удруживање и мирно окупљање*. Остваривање тих права- да се чује њихов глас и да буду укључени у одлучивање- називамо **партиципацијом** или **учешћем**.

Партиципација представља преузимање активне улоге у друштву. Кроз партиципацију ученици стичу важна знања и вештине, уче да доносе одлуке и буду одговорни. Партиципација ученика има велики значај у школском животу и учењу.

Постоје различити **нивои партиципације** ученика у школи, што не значи да су сви наведени облици партиципација у правом смислу речи.

МАНИПУЛАЦИЈА

Под манипулацијом се подразумевају сви случајеви када се деца појављују у заједничким активностима деце и одраслих, али деци није објашњено у чему учествују, зашто учествују, који су ефекти тих активности уопште, а који за саму децу. Одрасли често на овом нивоу злоупотребљавају децу да би остварили неки свој циљ. **Пример:** деца учествују на такмичењима из неког предмета, а у ствари деца не желе да учествују. Наставници и школа остварују успех, али то није жеља детета.

ДЕКОРАТИВНА УПОТРЕБА ДЕЦЕ

У овом облику ангажовања деца не одлучују о свом учешћу, не разумеју смисао онога у чему учествују, нико им не објашњава и деци то учешће ништа не значи. На овом нивоу деца се појаве у кратким улогама, онда се склоне, а одрасли наставе своје активности. **Пример:** када дође неко да посети школу или час, а најбољи ученици рецитују песму од десет строфа за добродошлицу.

СИМБОЛИЧКА УПОТРЕБА ДЕЦЕ

Подразумева учешће деце у активностима одраслих, које се односе на децу или које могу имати последице по децу. Деца нису обавештена у чему учествују, не разумеју добро смисао. Присуство деце у оваквим активностима служи као подсетник одраслима да мисле на децу. **Пример:** када се на састанак, на коме одрасли доносе одлуке, позове неко дете, као представник свог одељења, и од њега се очекује да каже мишљење у једној реченици, за које није имало времена да се припреми, нити је питало другу децу шта мисле, а ту исту децу представља.

СТВАРНА ПАРТИЦИПАЦИЈА ДЕЦЕ

Представља увек **учешће деце у ономе што је важно за саму децу**. Да ли деца стварно учествују, закључује се на основу неколико важних смерница:

- да ли деца могу да разумеју смисао активности у којима учествују;
- да ли деца учествују у доношењу одлука о покретању активности и свом учешћу у њој;
- да ли деца имају могућност да добровољно учествују;
- да ли су деца обавештена о резултату активности и последицама те активности по њих;
- да ли постоји могућност да деца управљају неким делом активности.

Постоје различити видови и различити нивои стварне партиципације деце у школи. Ученици су:

- ✓ **Информисани**- активности у којима деца немају иницијативу и не учествују у доношењу одлука, али су добро обавештени
- ✓ **Изражавају своје мишљење**- степен ангажовања деце када одрасли пажљиво слушају децу, истински уважавају децеје мишљење о заједничким активностима и објасне деци смисао активности у којима ће учествовати
- ✓ **Учествују у доношењу одлука**- мишљење деце се уважава једнако као и мишљење одраслих при доношењу одлука о реализацији заједничких активности.
- ✓ **Доносе одлуке**- веома је важно ко је иницијатор за одређену активност, ко доноси одлуку о покретању активности и ко спроводи надзор у току активности. Ту су јасно подељене улоге деце и одраслих.
- ✓ **Доприносе школским активностима**
- ✓ **Воде школске активности**

Домаћи задатак: Напишите пример из свог искуства за један од нивоа партиципације ученика, позитиван или негативан. Своје задатке пошаљите на е -маил адресу: marica.simic@live.com . За све додатне информације можете ми се такође обратити путем наведене е- маил адресе.

Рок за достављање домаћих задатака је 16.04.2020. године.